

Sayın Prof Dr Ural Akbulut
Rektör
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
ANKARA

14 Mart 2001, Ankara

İlgi: 1.03.2001 günlü yazınız ve eki

İlgi yazıda Üniversitelerarası Kurul'un yeni açılacak "Doçentlik Alanları ve Başvuru Koşulları" ile ilgili Raporu hakkındaki görüşlerimi istemektesiniz. Görüşlerim aşağıdadır.

Bildiğiniz gibi, Üniversitelerarası Kurul'un oluşturduğu Mimarlık Temel Alan Danışma Komisyonu'nda görevlendirildim. Komisyon'un İstanbul'daki toplantılarına katılmadım. Ancak, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlığı'na danışarak oluşturduğum kişisel görüşleri Komisyon'a iletme fırsatını buldum. Ayrıca Ankara'da Komisyon Başkanı Sn Prof Dr Zafer Ertürk ile Üniversitelerarası Kurul'a sunulacak Komisyon Raporu üzerinde çalıştık. Komisyon'da şu üç ana konu üzerinde mutabakat sağlanmış idi:

- a) mimarlık konularıyla ilgili olarak doçentlik alanları sayısı azaltılmalı, buna karşılık alan tanımı esnek, kapsamı geniş tutulmalı (en uç örnekte, "ne kadar bölüm varsa o kadar da doçentlik dalı olsun!" gibi),
- b) doçentlik başvuru koşulları adayın araştırma/yayın, eğitim ve proje/uygulama etkinliklerini ayrı ayrı ve dengeli olarak dikkate alabilmeli, ve
- c) doçentlik jürilerine ilgili diğer bilim dallarından da üyeler katılabilmeli.

Yazınız eki Rapor'da görüldüğü kadarıyla, Üniversitelerarası Kurul, Mimarlık Temel Alan Danışma Komisyonu Raporu'na yansıyan ilk iki yaklaşımı bir ölçüde benimsemiş ve mimarlık konularıyla ilgili doçentlik başvuruları için bazı yeni düzenlemeler getirmiş; ancak üçüncü yaklaşımı dikkate almamıştır. Kanımca, bu durumda Üniversitelerarası Kurul Raporu'nda bazı düzeltmeler yapılması kaçınılmaz olmuştur. Şöyle ki:

1) Üniversitelerarası Kurul Raporu'nda Mimarlık Temel Alanı'ndaki doçentlik alanları sayısı eskiye oranla azaltılmıştır (19'dan 12'ye indirilmiştir). Ben daha da azaltılması gerektiğine inanıyorum. Bu arada **mekansal tasarım, planlama ve uygulama** ile, mekan ve mekansal tasarım, planlama ve uygulama üzerinde **bilimsel çalışma** hususları karıştırmamalıdır; dolayısıyla, doçentlik alanları, mekan özelliklerine göre ve bilim ile teknik ayırımı yapılarak tanımlanmalıdır düşüncesindeyim. Özet olarak, bence üç doçentlik alanı olmalıdır:

- a) **Alan/Çevre Tasarım, Planlama ve Uygulama bilim** (*tespit, araştırma, eleştiri, tartışma, felsefe*) ve **teknikleri** (*Bölge Planlama, Kent Planlama, Kentsel Tasarım, Peyzaj Planlama veya Mimarlığı vb*);

- b) **Yapı Tasarım/Onarım, Planlama ve Uygulama bilim ve teknikleri** (*Mimarlık, Restorasyon, İç Mimarlık, Yapı, Strüktür vb*) ; ile
- c) **Ürün Tasarım, Planlama ve Uygulama bilim ve teknikleri** (*Endüstri Ürünleri,vb*).

Ancak, Üniversitelerarası Kurul'un önerimi henüz tümüyle benimsemesine olanak bulunmadığını görüyorum, durumu anlayışla karşılıyorum. Bu nedenle, Üniversitelerarası Kurul'un beklediğimden farklı bir yaklaşımda olmasından rahatsız değilim. Sonuç olarak, madem ki Üniversitelerarası Kurul mimarlık konusunda doçentlik alanı sayısını 12'den, benim istediğim gibi üçe indiremiyor; o halde, Kurul Raporu'nun uygun bir yerine "mimarlık temel alanı içinde tanımlanmış olan doçentlik alanlarını esnek yorumlamak, kapsamlarını geniş tutmak esastır" biçiminde bir ibare eklemek çözüm olabilir.

2) Üniversitelerarası Kurul Raporu'nda belirlenen doçentlik başvuru koşulları ana hatlarıyla uygundur. Çünkü, "endekslerde taranan makale" kavramı yanısıra, "yayınlanmış proje ve uygulama çalışmaları" da değerlendirmeye alınmakta; doçentlik başvurularında "akademik düzey" yükseltilmektedir. Ancak, yine de 81 no.lu koşulda aşağıda işaretlenen düzeltmelerin yapılması bir gereklilik olmaktadır:

Koşul No 81: "Başvurulan doçentlik alanı ile ilgili ve yaptığı lisansüstü tez(ler)den ("üretilmemiş" yerine olduğu gibi alınmamış) olmak koşuluyla aşağıdaki ("maddelerin" yerine maddelerden bir tanesinin) yerine getirilmesi zorunludur:

- 1) SCI-Expanded, SSCI, AHCI ve alan indeksleri kapsamındaki dergilerde, başlıca yazar olmak koşuluyla, ("bir" yerine en az iki) özgün makale (veya özel olmamak koşuluyla kitap ya da kitapta bölüm eklenecek) (editöre mektup, özet, kitap kritiği, teknik not ve tartışma hariç) yayımlanmış olmak, (veya eklenecek)
- 2) (SCI-Expanded, SSCI, AHCI ve alan indeksleri kapsamındaki dergilerde, başlıca yazar olmak koşuluyla, bir özgün makale veya özel olmamak koşuluyla bir kitap ya da kitapta bölüm (editöre mektup, özet, kitap kritiği, teknik not ve tartışma hariç) yayımlanmış olmak ve aşağıdaki koşullardan en az birini yerine getirmiş olmak: eklenecek)
 - a) planlama, mimari proje, kentsel tasarım, endüstri tasarımı düzeyinde herhangi bir yarışmada ("jüri üyeliği yapmış veya" çıkacak) derece/mansiyon almış olmak,
 - b) Geçerli yasa ve yönetmelikler çerçevesinde bir uygulama projesi yaparak, (çalışmasını başlıca yazar olmak koşuluyla endekslerde taranan veya taranamamakla birlikte yılda en az bir kez yayımlanan ve son 10 yılda düzenli olarak basılıp dağıtımı yapılmış ve üniversite kütüphanelerinde erişilebilir dergilerden birinde makale veya özel yayın olmamak koşuluyla, kitap ya da kitapta bölüm biçiminde (editöre mektup, özet, kitap kritiği, teknik not ve tartışma hariç) eklenecek) yayımlanmış olmak,
 - c) (Özgün bir konuda ders açmış, veya stüdyo çalışması yönetmiş olmak ve bu eğitim çalışmasını başlıca yazar olmak koşuluyla endekslerde

taranan veya taranmamakla birlikte yılda en az bir kez yayımlanan ve son 10 yılda düzenli olarak basılıp dağıtımı yapılmış ve üniversite kütüphanelerinde erişilebilir dergilerden birinde makale veya özel yayın olmamak koşuluyla, kitap ya da kitapta bölüm biçiminde (editöre mektup, özet, kitap kritiği, teknik not ve tartışma hariç) yayımlanmış olmak.) eklenecek”

3) Son olarak, Üniversitelerarası Kurul Raporu’na uygun bir şekilde “Doçentlik jürileri oluşturulurken, adayın sunduğu çalışmalarla ilgili olmak koşuluyla, en fazla iki başka bilim alanından da jüri üyesi görevlendirilebilir.” ibaresinin eklenmesi yerinde olacaktır.

Saygılarımla arz ederim.

Prof Dr R Raci Bademli
Mimarlık Fakültesi,
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Üniversitelerarası Kurul, Mimarlık Temel Alan Danışma Komisyonu Üyesi